

Dkt. Roger Green, Ukristo wa Marekani, Kipindi cha 15, Kanisa Nyeusi Amerika

© 2024 Roger Green na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Roger Green katika mafundisho yake kuhusu Ukristo wa Marekani. Huu ni kipindi cha 15, Uinjilisti katika karne ya 19, Finney na Moody.

Tumejikumbusha tu tarehe tulizo nazo. Kwa hivyo leo na Jumatano, tunatoa hotuba, lakini basi uko kwenye mapumziko ya masika, ambayo haionekani kuwa inawezekana. Kwa hivyo, hapa, karibu katikati. Sawa, niko kwenye ukurasa, niko kwenye ukurasa wa 15 wa mtaala.

Tumeingia katika sehemu ya tatu ya kozi, Miaka ya Kati ya Njia, 1865 hadi 1918. Na tulizungumzia kuhusu, tulitoa hotuba nambari 11, Kanisa la Weusi huko Amerika. Na hapo ndipo tulipoishia siku nyingine.

Hapo ndipo saa ya pili ya mtihani inapoishia. Kwa hivyo, una nyenzo zote unazohitaji sasa zenye mhadhara nambari 11. Una nyenzo zote unazohitaji kwa mtihani wa saa ya pili.

Kwa hivyo, tuko katika hali nzuri sana. Tuko mbele kwa takriban siku mbili katika hotuba, kwa hivyo hilo ni jambo zuri. Hii ni hotuba nambari 12, Uinjilisti katika karne ya 19.

Kwa hivyo hapo ndipo tulipo: Uinjilisti wa karne ya 19. Neno moja tu kabla hatujaanza hotuba, nalo ni: kuna njia nyingi unazoweza kuzungumzia mada ya Uinjilisti katika karne ya 19. Kuna njia nyingi unazoweza kuzungumzia, labda baadhi ya sifa za Uinjilisti, Uinjilisti ni nini, na kadhalika.

Hata hivyo, ninachochagua kufanya katika hotuba ni kuifanya kwa mujibu wa wasifu. Ninawachagua viongozi wawili muhimu zaidi katika Ukristo wa Marekani, waliounda Ukristo wa Marekani katika nusu ya pili ya karne ya 19. Waliunda na kuunda harakati hii, ambayo kwa ujumla huitwa Uinjilisti, ambayo ni kuhubiri injili.

Zote mbili ni muhimu. Zote mbili ni muhimu. Kwa hivyo ndivyo ninavyochagua kufanya.

Na natumaini kwamba tukiangalia maisha yao, maisha yao, na pia kile walichochangia katika Ukristo wa Marekani, natumaini hilo litatusaidia kutambua kile ambacho tungekiita Uinjilisti kwa sababu kinaonekana kupitia mafundisho ya maisha na huduma mahubiri ya watu hawa wawili. Kwa hivyo, tutaanza na Charles Grandison Finney. Sasa ni mtu ambaye tayari umesoma kumhusu kidogo katika vitabu vyako vya kiada ikiwa uko tayari kusoma.

Lakini tutaanza naye, kisha tutaendelea hadi Dwight L. Moody. Sidhani kama tutamaliza hili leo, kwa hivyo labda hili litaenea hadi Jumatano. Kwa hivyo, kuanzia na Charles Grandison Finney upande wa kulia wa picha hapo, hizi hapa tarehe za Charles Grandison Finney, 1792 hadi 1875.

Kwa hivyo, tutakachofanya ni kufuata maisha yake na huduma yake, theolojia yake, na kadri aina hiyo inavyojitokeza, hilo lenyewe litakuwa maelezo ya Uinjilisti. Na kisha, huduma yake inajengwa juu yake na Dwight L. Moody. Kwa hivyo, Charles Grandison Finney.

Sawa, tuanze. Finney alizaliwa huko Warren, Connecticut, mwaka wa 1792, kama unavyoona hapa. Kwa hivyo, Warren, Connecticut.

Sijui kama kuna yeyote kati yenu anayejua Warren, Connecticut, yuko wapi, kama unafahamu hilo. Lakini hapo ndipo alipozaliwa Finney. Na kwa njia, hapa ni Finney upande wa kulia na Moody upande wa kushoto.

Kwa hivyo, Warren, Connecticut. Sasa, kilichotokea, na hiki kitakuwa muhimu sana kwa kozi hiyo, kilitokea alipokuwa mtoto tu, na familia ikahamia jimbo la juu la New York, kaskazini mwa New York. Na kwa kweli walihamia mahali panapoitwa Adams, New York.

Nina historia kidogo na Adams, kwa hivyo nitawasimulia hadithi hiyo baada ya dakika moja tu. Lakini walihamia mahali panapoitwa Adams, New York, kaskazini mwa New York. Sasa kumbuka, tumeipa lebo ya kaskazini mwa New York.

Inaitwa Burnt Over District. Sababu ya lebo ya Burnt Over District ni kwamba vikundi vingi vilianza kaskazini mwa New York. Na tumezungumzia kuhusu Wamormoni na Washaker, na tumezungumzia kuhusu aina ya Wamillerite na kadhalika.

Naam, itaendelea kuwa na lebo hiyo kwa sababu ya uamsho wa Finneyite ulioanza kufanyika katika jimbo la juu la New York, kaskazini mwa jimbo la New York. Kwa hivyo nenda Adams, New York. Sasa, mambo kadhaa yalitokea Adams, New York, na moja ni mwaka wa 1818 alipofunzwa sheria huko Adams, New York.

Sasa katika siku hizo, ulijifunza sheria kuwa wakili, si lazima kwa kwenda shule ya sheria, bali ulijifunza na wakili mwingine. Na hivyo ndivyo ilivyomtokea huko Adams, New York, alijifunza kuwa wakili. Na hivyo ndivyo alivyofikiri angekuwa kwa maisha yake yote.

Na huyu hapa Finney upande wa kulia. Mimi huwa napiga picha hizi zote za Finney ulizo nazo. Yule pale, akikutazama moja kwa moja.

Ungependaje kuwa mpinzani wake mahakamani kama alivyokuwa, au ungependaje kuhojiwa na Charles Grandison Finney? Namaanisha, yuko hapo. Kwa hivyo, atafanya sheria kwa maisha yake yote kwa kadiri anavyohusika. Hata hivyo, 1821 ikawa tarehe ya mabadiliko katika maisha yake.

Charles Grandison Finney, kwa kukiri kwake mwenyewe, kwa wasifu wake mwenyewe, na kwa kutusimulia hadithi yake, Charles Grandison Finney aliongoka. Alikuwa kwa Bwana, ubadilishaji wa ajabu sana kwake. Kwa kweli alijitoa kwa Bwana.

Anasimulia hadithi kuhusu kutembea msituni siku moja karibu na Adams, New York, na Bwana akamjia, akazungumza naye, naye akajibu. Kwa hivyo, Charles Grandison Finney alipata uzoefu wa kubadilika sana. Uzoefu huo ulibadilisha mwelekeo wa maisha yake kwa sababu Charles Grandison Finney aliamua kwamba angekuwa mhudumu na ataingia katika huduma.

Sasa, hakuwa na elimu rasmi ya theolojia, lakini kama sheria, mara nyingi ilikuwa kwa huduma; unakuwa mhudumu kwa kujifunza kutoka kwa mhudumu mwingine. Kwa hivyo, aliamua kwamba angewekwa wakfu katika Kanisa la Presbyterian. Na kwa hivyo, akaenda na kuishi nyumbani kwa mhudumu wa Presbyterian mjini na akajifunza theolojia na akajifunza mahubiri na kadhalika kutoka kwa mhudumu huyo wa Presbyterian.

Kwa hivyo, kulikuwa na aina ya uhusiano wa mshauri na mlezi ambapo baadaye akawa mhudumu na kwa kweli akawekwa wakfu katika huduma ya Presbyterian. Kwa hivyo ndivyo atakavyofanya kwa maisha yake yote. Kwa aina ya kuvutia ya maelezo ya, nimewahi kwenda Adams, New York, na uzoefu huo ulikuwa uzoefu wa kuvutia kwa sababu ulikuwa kumbukumbu ya miaka 200, 1992, kumbukumbu ya miaka 200 ya kuzaliwa kwa Charles Grandison Finney.

Na watu waliamua hili lilikuwa jambo zuri. Tutakalofanya ni kusherehekea miaka 200 yake. Tutakuwa na mkutano kuhusu Finney, lakini tutausherehekea huko Adams, New York. Tutausherehekea pale alipokuwa mhudumu. Na kwa hivyo niliulizwa kusoma karatasi.

Unasoma karatasi hiyo kwa ajili ya mtihani wa mwisho kuhusu uelewa wa Charles Grandison Finney kuhusu huduma ya kijamii na kadhalika. Kwa hivyo, nilialikwa kwenye mkutano huo. Ulikuwa mkutano wa kuvutia sana, lakini hapo tulikuwa Adams, New York, kwa siku tatu au nne.

Ilikuwa na taa moja ya kusimamisha. Namaanisha, hiyo ndiyo yote iliyokuwapo, taa moja pale katikati ya mji. Jambo la kusisimua zaidi lililotokea mjini lilikuwa Jumamosi asubuhi. Mzima moto alikula kifungua kinywa cha keki ambacho tuliweza kwenda.

Kwa hivyo, ilikuwa ya kuisimua sana huko Adams, New York, kwenda kwenye kifungua kinywa cha panikiki. Naam, ungependa Adams, New York. Kwa hivyo kuna Adams, New York.

Kwa hivyo, tulikuwa hapo. Lakini inavutia sana. Moja ya vipindi vilikuwa kanisani, ambapo wakati huo alikuwa akisomea kuwa mchungaji.

Kwa hivyo, tuliketi katika kanisa hilo. Katika kikao kingine, tulitembelea mjini, na kwa kweli hatukuingia katika ofisi zake za sheria, lakini tuliweza kuona ofisi zake za sheria kwenye ghorofa ya pili. Moja ya vikao vya mwisho ilikuwa ya kuvutia kwa sababu ya fainali, na kulikuwa na ujumbe mzuri sana hapo, lakini kikao cha mwisho kilifanyika kama kikao cha wazi nje ya msitu ambapo Charles Grandison Finney aliongoa, ambapo alikuja kwa Bwana.

Na kwa hivyo, tulikuwa na kikao cha wazi huko, siku nzuri, na kwa namna fulani tukatafakari kuhusu uongofu wa Charles Grandison Finney. Na kisha wakati wote wa siku hizo tulikuwa tukisoma magazeti kuhusu Finney na kufanya majadiliano kuhusu Finney. Kwa hivyo, nimewahi kwenda Adams, New York.

Ilikuwa uzoefu mkubwa kuwa huko na kufahamu aina hii ya mambo ya Kifini yaliyompata huko Adams, New York. Kwa hivyo, Adams, New York, alikuwa muhimu sana kwa Charles Grandison Finney. Anachofanya haraka sana ni kwamba anaanza sio tu kuhubiri katika makanisa ya mahali hapo bali pia kuhubiri katika makanisa ya jirani.

Kutoka hapo, anaenda kwenye makanisa mengine na kadhalika. Kwa hivyo, anachanza kufanya ni kuanza kuwa na huduma ya uamsho ya mzunguko, au huduma ya uinjilisti ya mzunguko, ambayo ilifanikiwa haraka sana katika huduma hii aliyokuwa nayo. Sasa, vipi kuhusu huduma hiyo? Vipi kuhusu huduma hii ya uinjilisti? Wewe, tunaweza kuwaacha wasomi waamue hili, na si kitu tunachopaswa kutatua.

Swali ambalo tayari tumetaja darasani kuhusu uamsho wa Finney ni hili: Je, ilikuwa ni mwendelezo wa uamsho mkuu wa pili? Je, huu bado ni uamsho mkuu wa pili tulio nao? Au kulikuwa na pengo la kutosha kati ya matokeo ya uamsho mkuu wa pili? Kwa hivyo huu ni uamsho mkuu wa tatu. Je, uamsho wa Finney ni uamsho mkuu wa tatu nchini Marekani? Au ni mwendelezo wa uamsho mkuu wa pili? Kuna kila aina ya sababu za kuamini pia.

Binafsi naamini kulikuwa na pengo la kutosha kati ya mwamko mkuu wa pili na mwanzo wa huduma ya Charles Grandison Finney ambalo naamini kulikuwa na pengo la kutosha ambalo ningeita mwamko mkuu wa tatu, pia unaoitwa uamsho wa Finney. Kwa hivyo, hii ilizidisha dhoruba Amerika na ilikuwa muhimu sana, sana, sana. Sawa, jambo lingine tunalotaka kuzingatia hapa na risasi hii ya kwanza ni

kwamba hakuwa maarufu tu Amerika, lakini Charles Grandison Finney alikuwa na kipindi cha miaka miwili nchini Uingereza kuanzia 1857 hadi 1858.

Alienda Uingereza , na alikuwa maarufu sana nchini Uingereza. Aliporudi Amerika, aliendelea na huduma yake ya uamsho huko. Sawa, kwa hivyo kuna lebo tuliyoweka kwenye hii.

Tunamwita huyu, tunamwita mfufuaji wa bahari ya Atlantiki, au tunamwita huyu mfufuaji wa bahari ya Atlantiki. Kilichotokea katika karne ya 19, hasa, ni harakati hii kubwa ya ufufuaji wa bahari ya Atlantiki kati ya Uingereza na Amerika. Una wainjilisti wengi wa Marekani wanaoenda Uingereza, wakileta ufufuo Uingereza.

Tutaona hili pia kwa Dwight L. Moody. Lakini pia una wainjilisti wa Uingereza wanaokuja Amerika na kuwa na uamsho mkubwa huko Amerika. Kwa hivyo aina hii ya uinjilisti wa kuvuka bwawa inakuwa muhimu sana, na tunaita kama uamsho wa kuvuka Atlantiki.

Sasa, kwa namna fulani, mtu wa kwanza kufanya hivyo alikuwa katika Uamsho Mkuu wa kwanza, na huyo alikuwa George Whitefield. Kwa sababu George Whitefield, Mwingereza kumbuka, Mwingereza alikuja kufanya mikutano mikubwa ya uinjilisti hapa Amerika lakini kisha akarudi Uingereza mara sita, kumbuka. Alifariki hapa katika ziara yake ya mwisho.

Kwa hivyo hilo lilianza na Whitefield. Lakini basi, unapofika karne ya 19, linaongezeka sana. Kwa hivyo uamsho wa kuvuka Atlantiki umekuwa muhimu sana kwa sababu ya watu kama Finney na Moody.

Sawa, hapa kuna jambo lingine kuhusu Charles Grandison Finney ambalo tunapaswa kuzingatia. Charles Grandison Finney mnamo 1835, nitaweka hili mwishoni kabisa, Charles Grandison Finney, 1835, akawa profesa wa kwanza wa Chuo cha Oberlin. Alikuwa profesa wa theolojia.

Na kisha, baada ya miaka michache, labda nina tarehe hapa. Ndiyo, kuanzia 1851 hadi 1866. Kwa hivyo, kwa miaka michache, akawa rais wa Chuo cha Oberlin.

Kwa hivyo, tayari tumetaja Chuo cha Oberlin. Oberlin ina sifa nyingi kwa namna fulani, mambo mengi ya kuiweka kwenye ramani. Na kwa hivyo, hapa pamekuwa mahali pazuri sana.

Ilikuwa muhimu sana, sana, sana. Charles Finney alikuwa mtu anayejulikana kitaifa, kama profesa wa theolojia na kama rais wa Chuo cha Oberlin. Kwa hivyo, hebu tuseme mambo machache kuhusu Chuo cha Oberlin na kwa nini kilikuwa muhimu sana.

Alianza, kama nilivyosema, mara tu ilipoanzishwa mwaka wa 1835. Kwa hivyo, yuko nao hadi karibu na mwisho wa maisha yake. Lakini sawa, kwanza kabisa, tayari tumesema hivi.

Kwa hivyo, tunataka kukumbuka Chuo cha Oberlin kilianzishwa kama taasisi ya kukomesha utumwa. Kilianzishwa kama taasisi ya kupinga utumwa, na kilianzishwa kwa kusudi hilo. Hiyo ilikuwa sehemu ya dhamira ya chuo kufundisha na kuhubiri fundisho la kukomesha utumwa.

Ni chuo cha kwanza nchini Marekani kilichoanzishwa kwa kukomesha utumwa kama sehemu ya misheni, ambayo ndiyo aina ya sababu ya kuanzishwa kwa taasisi hiyo. Kwa hivyo, ilikuwa muhimu sana. Sasa hiyo inakuambia kitu kuhusu Charles Grandison Finney.

Hilo linakuambia kwamba Finney alikuwa mpingaji wa kukomesha sheria. Finney alikuwa mpingaji wa kukomesha sheria kwa dhati, mpingaji wa kukomesha sheria kwa nguvu sana, mtu aliyepinga utumwa. Pia alihusika sana katika harakati za kukomesha sheria.

Na, bila shaka, aliweza kutumia Oberlin kama aina ya makao makuu ya kukomesha sheria. Kwa hivyo hilo ni jambo moja ambalo Oberlin amejulikana kwalo, na ni muhimu sana. Na tutasema hili sana tunapomzungumzia Finney.

Tutasema haya mengi. Kwa hivyo labda hii ni mara ya kwanza, lakini tutasema mara nyingi. Kwa Charles Grandison Finney, hakukuwa na mgawanyiko kati ya kuhubiri injili na kuchukua msimamo wa kijamii kuhusu utumwa.

Kwa maneno mengine, hizo si dunia mbili tofauti kwa kadiri anavyohusika, na hazipaswi kutenganishwa. Kuhubiri injili kulimpa msingi wa kukomesha kwake kwa kadiri anavyohusika. Kwa hivyo, huduma ya kijamii na kuhubiri injili vyote ni kitu kimoja kwa Finney.

Hawatenganishwi naye kamwe. Nami najaribu kueleza ukweli katika makala unayosoma kuhusu Finney, lakini hawakutengana naye kamwe. Sehemu ya tatizo miaka 100 baadaye la uinjilisti ni kwamba wanatenganisha kuhubiri injili na huduma ya kijamii, na huduma ya kijamii inapungua katika kuhubiri injili.

Watu walikuja wakihihi kwamba huwezi kufanya yote mawili. Huwezi kuhubiri injili na kuwa na aina fulani ya huduma ya kijamii hapo. Hupaswi kujaribu kuunganisha mambo hayo mawili.

Naam, haikuwa hivyo kwa Charles Grandison Finney. Aliamini kwamba kuna muunganiko makini sana kati ya kuhubiri injili na kuhubiri ukamilifu wa injili na

kujumuisha huduma ya kijamii. Sawa, kwa hivyo huyo ndiye Oberlin, jambo la kwanza kuhusu Oberlin.

Jambo la pili kuhusu Oberlin ni kwamba ikawa taasisi ya kwanza ya elimu ya pamoja nchini Marekani. Mahali pa kwanza kukubali wanawake, chuo cha kwanza kukubali wanawake kilikuwa Oberlin. Kwa hivyo, ina nafasi ya kipekee... Samahani kwa hilo.

Sahau haya yote. Nataka tu kukupa jina hapa. Kwa hivyo, sahau hilo, sahau hilo, sahau hilo, sahau hilo, na haya tunaanza.

Vivyo hivyo alikuwa mwanamke wa kwanza kupokea shahada kutoka Chuo cha Oberlin na mwanamke muhimu sana katika Ukristo wa Marekani. Ikiwa yeyote kati yenu anafikiria kufanya karatasi hiyo, anaweza kufanya karatasi hiyo katika Antoinette Brown. Kwa hivyo alikuwa mwanamke wa kwanza kuhitimu kutoka Chuo cha Oberlin, na alipata shahada katika theolojia.

Kwa hivyo, Antoinette Brown, Chuo cha Oberlin, anasomea pamoja, na hapa anapata shahada ya theolojia. Sasa, kwa kiasi kikubwa ilikuwa bado ni ulimwengu wa mwanaume linapokuja suala la kanisa lililopangwa. Na kwa hivyo, ilimchukua muda mrefu kupokea upadrisho, ingawa alipata shahada ya theolojia kutoka Oberlin.

Hatimaye aliwekwa wakfu, lakini aliwekwa wakfu katika Kanisa la Unitarian kwa sababu Unitarian waliamini katika kuwekwa wakfu kwa wanawake, ilhali makanisa makuu, kama vile Presbyterian au Baptist, hayakuwa yameweka wakfu wanawake bado. Kwa hivyo anachukua wakfu na ni mhadumu wa Unitarian aliyeweka wakfu hadi siku atakayokufa. Hii ni picha ya Antoinette Brown.

Lakini hayo yote ni kwa sababu ya Chuo cha Oberlin. Kwa hivyo, Chuo cha Oberlin kilikuwa taasisi ya kwanza ya kukomesha sheria nchini Marekani na taasisi ya kwanza ya ushirikiano wa kielimu nchini Marekani. Sawa, haya ni mambo mengine machache kuhusu Chuo cha Oberlin. Chuo cha Oberlin pia kilikuwa chuo, labda aina tatu ya tofauti, lakini pia kilikuwa chuo kilichohubiri na kufundisha uamsho.

Na baada ya dakika chache, tutaona kitabu chake maarufu kuhusu uamsho. Lakini kilihubiri na kufundisha uamsho kitheolojia. Kwa hivyo, sehemu ya mafundisho ya kitheolojia katika Chuo cha Oberlin ilikuwa theolojia ya uamsho.

Sasa, hupati vyuo vingi katika karne ya 19 vinavyofundisha kuhusu uamsho, jambo ambalo labda lingetokea katika baadhi ya seminari, lakini Chuo cha Oberlin kilijulikana kwa hilo. Kwa hivyo hilo ni muhimu sana. Jambo la nne ambalo Chuo cha Oberlin kilijulikana kwalo, ambalo ni la kuvutia kidogo, na ndivyo Charles Grandison Finney alivyojulikana kwa kweli, na hilo lilikuwa kwa ajili ya mafundisho ya utakaso au mafundisho ya utakatifu.

Chuo cha Oberlin kilikuwa taasisi ya utakatifu, taasisi ya utakaso. Charles Grandison Finney alihubiri fundisho la utakaso. Sawa, kwa hivyo tunamaanisha nini kwa utakaso? Kwanza kabisa, hilo linatoka kwa Wesley.

Huo ni utakaso wa Wesley wa karne ya 18. Wesley alichukua fundisho la utakaso kutoka kwa Biblia. Kwa hivyo, nichukue dakika chache tu kuhusu utakaso.

Wesley alifundisha kwamba hatua ya kwanza katika maisha ya Kikristo, hatua ya kwanza ya kuwa Mkristo na mwamini, ilikuwa wokovu, hatua ya kuhesabiwa haki. Hiyo ni hatua namba moja. Lakini hapo si ndipo maisha ya Kikristo yanapoishia.

Hapo si ndipo hija inapoishia katika maisha haya. Kwa sababu kuna hatua ya pili ambayo Mkristo anaweza kuchukua, na hatua hiyo ni hatua ya utakaso au utakatifu. Kwa hivyo, John Wesley alifundisha kwamba kulikuwa na hatua hizi mbili kubwa katika hija ya Kikristo.

Sasa, hatua ya pili ya utakaso au utakatifu huanza mtu anapohesabiwa haki au anapookolewa. Hapo ndipo inapoanza. Na kwa John Wesley, hiyo inaitwa utakaso wa awali.

Hapo ndipo inapoanza. Lakini kisha Wesley alifundisha utakaso na utakatifu kama mchakato pia. Mchakato ni kwamba mtu binafsi aendeleo kukua katika Kristo.

Mtu binafsi anaendelea kujipatanisha zaidi na sura ya Kristo ili mtu binafsi, mtu binafsi, na mwamini waweze kutakaswa katika maisha haya. Kwa hivyo hiyo ni Wesleyan kabisa, John Wesley kabisa. Na Wesley, alipozungumzia utakaso, alielekea kusesitiza kwamba mwamini ametakaswa, na hilo linaonyeshwa kwa usafi wa moyo.

Kwa hivyo hilo linaonyeshwa kwa moyo safi. Kwa hivyo, kifungu ambacho Wesley alitumia mara nyingi kilikuwa Mathayo sura ya 22, mpende Mungu na mpende jirani yako. Mpende Mungu kwa moyo wako wote, akili yako yote, na roho yako yote, na mpende jirani yako kama nafsi yako mwenyewe, Mathayo sura ya 22.

Kwake, hiyo ndiyo kiini cha utakatifu. Sawa, kwa ufupi, Charles Grandison Finney anaelewa hili. Kwa hivyo, Charles Finney alimsoma Wesley.

Alianza kujifunza mafundisho ya utakatifu na mafundisho ya utakaso, na akaanza kuhubiri mafundisho hayo ya matendo mawili ya neema katika moyo wa mwamini. Sasa, tofauti kidogo kati ya Finney na Wesley, hata hivyo. Finney alielekea kusesitiza utakaso kama uwezesaji.

Kwamba umetakaswa, unapewa nguvu na Mungu kuhubiri injili au kuishi kulingana na injili. Kwa hivyo, alikuwa na mwelekeo wa kusema kwamba lafudhi hiyo ilikuwa

tofauti kidogo na lafudhi ya Wesley. Lafudhi ya Wesley ilikuwa zaidi kuhusu usafi wa moyo.

Muumini ana moyo safi. Mkazo wa Finney ulikuwa juu ya uwezeshaji kwa ajili ya huduma. Roho Mtakatifu humjia muumini, humtakasa muumini, na humtia nguvu muumini kwa ajili ya huduma ambayo Mungu amempa.

Kwa hivyo, alihubiri fundisho la utakaso, na Oberlin akajulikana kwa hili. Kwa hivyo, nilipata picha ya Chuo cha Oberlin. Huenda usingepata hili likitokea leo kwenye chuo cha Chuo cha Oberlin.

Ni vigumu kidogo kuona. Sijui kama unaweza kusoma bango hilo. Namaanisha, hapa kuna Chuo cha Oberlin, na Charles Grandison Finney alikuwa akipiga hema katikati ya Chuo cha Oberlin, na Charles Grandison Finney angefanya mikutano ya utakatifu katika hema hilo.

Unaweza kuona ishara inasema nini: utakatifu kwa Bwana. Angekuwa na mikutano katika chuo cha Chuo cha Oberlin kufundisha na kuhubiri mafundisho ya kibiblia ya utakaso. Hili haliwezekani kutokea katika chuo cha Chuo cha Oberlin leo.

Kama ulijiandikisha Oberlin kwa ajili ya jambo fulani, usingoje. Usiulize mtu yeyote ni lini watapiga hema au ni lini tutakuwa na mikutano ya utakatifu. Huenda hata wasijue unachozungumzia kwa sababu hakuna mabaki ya haya huko Oberlin leo. Lakini Oberlin ilianza kama taasisi inayotafuta ukamilifu.

Kwa hivyo, sawa, hapa kuna jambo moja zaidi kuhusu Chuo cha Oberlin. Mambo haya yote kuhusu chuo: hapa ni mahali muhimu, na Finney ni mtu muhimu. Hata hivyo, jambo moja zaidi kuhusu Chuo cha Oberlin ni kwamba kilihusu afya.

Ilifundisha mambo ya afya na nini cha kula na kufanya mazoezi na kadhalika, lakini afya, mtu mwenye afya njema. Na hivyo, ikawa mahali ambapo palizidi kuzingatiwa kama sehemu ya maisha ya Chuo cha Oberlin. Kwa hivyo, Chuo cha Oberlin kimejulikana kwa mambo mengi, na sijui kama nyote mmesikia kuhusu Chuo cha Oberlin.

Huenda umesikia kuihusu, lakini huenda usitambue au kutambua historia ya Chuo cha Oberlin. Hapa ni mahali muhimu katika Ukristo wa Marekani na kuna nafasi muhimu katika Ukristo wa Marekani. Sawa, jambo lingine kuhusu Charles Granison Finney, na hili ndilo jambo ambalo labda anajulikana zaidi kwalo, na hilo ndilo mikutano yake yote ya uamsho.

Sawa, Finney aliandika kitabu, kitabu kinachouzwa sana, na filamu maarufu. Je, kuna maswali yoyote hadi sasa kabla sijaingia kwenye kitabu chake kuhusu mahali tulipo?

Na kisha mambo yote tuliyosema yanakuwa kama alama za msingi kwa maana ya kile tutakachokiita uinjilisti, au yanakuwa kama kipimo cha uinjilisti. Ndiyo.

Ndiyo. Ndiyo, alikuwa na mageuzi katika maisha yake mwenyewe ambapo aliamini theolojia ya Unitarian, lakini hilo ni swali zuri kwa sababu kulikuwa na shinikizo kidogo la kuamini theolojia kwa sababu atawekwa wakfu pamoja nao. Lakini nadhani alifikia hitimisho kwamba Unitarian ilikuwa sahihi kabla ya kuwekwa wakfu.

Ndiyo. Kitu kingine, Antoinette Brown, ni jina la kukumbuka, kwa njia. Kitu kingine hadi pale tulipo sasa.

Kwa hivyo, unapata ufahamu wa umuhimu wa Finney na umuhimu wa Chuo cha Oberlin. Sawa, aliandika kitabu maarufu ambacho tungekiita hivyo leo. Kiliitwa Mihadhara kuhusu Uamsho wa Dini.

Watu huko Amerika na Uingereza walikuwa wakichukua kitabu hiki, wakikisoma, na kukielewa, na walidhani kilikuwa kizuri. Mmoja wa watu ambao nimeandika wasifu wao ni Catherine Booth. Catherine Booth alisoma kitabu hiki, na kila mara aliwashauri watu wasome Finney.

Pia aliandika vitabu vingine, lakini lazima umsome Charles Grandison Finney; ni muhimu sana umsome Finney. Kwa hivyo alikuwa akiwapa watu ushauri huo kila wakati, hakikisha unamsoma Finney. Naam, ikiwa kuna kitabu chochote ambacho ungesoma kilichoandikwa na Finney, kilikuwa Mihadhara kuhusu Uamsho wa Dini.

Sasa, anachofanya katika kitabu hiki ni kuelezea jinsi ya kuendesha uamsho. Anawaambia watu jinsi ya kuendesha uamsho kwa ajili ya Bwana. Na kitabu hiki kinakuwa kivutio kikubwa na mabadiliko makubwa katika suala la uamsho.

Kwa hivyo, kitabu hiki kinasisitiza kile kinachoitwa hatua mpya katika uamsho. Haya ni mambo mapya katika suala la jinsi ya kuleta uamsho na kile ambacho ni kwa namna fulani katika maana ya theolojia ya uamsho. Kwa hivyo tutazungumzia baadhi ya hatua hizi mpya kwa sababu hii ndiyo Charles Grandison, Finney anakumbukwa nayo, na pia kwa mambo mengine ambayo tumezungumzia.

Na hii itaashiria uinjilisti katika karne ya 19, ikiingia karne ya 20, na hata katika karne ya 21. Sawa, haya hapa ni vipimo vipya vya uamsho. Na sijui ni kwa nini nimeweka, kama unaweza kusikia hili au la, lakini nina makofi kwa kila moja.

Sijui ni nini kiliniingia. Je, nilikuwa ninajaribu tu sauti au kitu kama hicho? Nina ukungu kidogo kuhusu hili, lakini sasa siwezi kujua jinsi ya kuliondoa. Kwa hivyo, utafanya na makofi.

Kwa hivyo, huna haja ya kujipigia makofi. Lakini sawa, la kwanza ni muhimu sana. Utaliona hili tena katika maisha yako.

Ninahakikisha hili. Kuweka masharti ya uamsho kutokea, theolojia inayoondoka sasa kutoka kwa Ukalvini. Charles Grandison Finney, kwa mbinu zake za uamsho, anaondoa theolojia ya uamsho kutoka kwa Ukalvini, mbali na uamsho mkuu wa kwanza, na mbali na theolojia ya uamsho mkuu wa pili huko Kaskazini.

Sio theolojia ya Uamsho Mkuu wa Pili sana Kusini, lakini hakika Kaskazini. Kwa sababu katika uamsho mkuu wa kwanza na uamsho mkuu wa pili Kaskazini, uamsho huja kwa wakati wa Mungu. Unaomba uamsho, lakini unasubiri uamsho uje kwa sababu Mungu, kwa wakati wake na kulingana na mapenzi yake mwenyewe, ataleta uamsho.

Kwa hivyo, uamsho wote huo, ule wanne tuliouzungumzia katika uamsho mkuu wa kwanza, na watu kama Timothy Dwight katika uamsho mkuu wa pili wangekuwa Wakalvini wazuri wakisubiri uamsho utokee na kumwamini Mungu. Utakapotokea, tunataka kuwa hapa kusaidia katika kazi hii. Sivyo ilivyo kwa Finney.

Finney ni Marminia zaidi. Ana uhuru zaidi wa kuchagua. Anasema, hapana, unachopaswa kufanya ni kwamba lazima uweke masharti yote ya uamsho.

Kwa hivyo, wanadamu wanapaswa kufanya sehemu yao. Na wakishafanya sehemu yao, ndipo Mungu ataleta uamsho. Kwa hivyo, theolojia inahama kutoka kwa uelewa wa Kikalvini wa Ca kuhusu uamsho hadi aina ya Kiarminia zaidi ya uelewa wa hiari wa uamsho.

Kila kitu kingine hutokana na hilo. Lakini msingi huo wa kitheolojia ni muhimu sana. Sawa.

Kwa hivyo pili, kile alichokiita saa zisizo na majira kwa ajili ya ibada za kidini. Saa zisizo na majira kwa ajili ya ibada za kidini. Tunamaanisha nini kwa saa zisizo na majira kwa ajili ya ibada za kidini? Naam, tunamaanisha nini kwa hilo ni kwamba uamsho wake mwingi ulifanyika katika miji ya Boston, New York, Albany, na sehemu zingine kama hizo.

Kwa hivyo, uamsho mwingi ulifanyika mijini, na watu wa mijini walikuwa na saa tofauti na watu wa nchi. Kwa hivyo saa zisizo za msimu za uamsho kwa ajili ya ibada za kidini zilimaanisha una saa zinazowasaidia zaidi watu wanaoishi mjini. Kwa hivyo hiyo inaweza kumaanisha kufanya ibada za uamsho saa sita mchana ambapo watu wa mjini wanaruhusiwa kutoka viwandani kwa saa moja au zaidi kwa ajili ya chakula cha mchana.

Au inaweza kumaanisha kufanya ibada za uamsho jioni baada ya watu kutoka kazini, na wakiwa njiani kurudi nyumbani kutoka kazini, wanasimama kwenye mkutano wa uamsho. Lakini saa zisizo za msimu zilimaanisha ungebadilisha saa za uamsho kulingana na utamaduni wa mijini. Kwa hivyo hilo lilikuwa jipya.

Hakuna mtu aliyewahi kufanya hivyo, hatufikirii kwa maneno hayo. Kwa hivyo hiyo ilikuwa hatua nyingine mpya. Sawa.

Kipimo kingine kipya ni kile alichokiita mikutano ya muda mrefu. Mwandishi mmoja alisema kwamba kwa mikutano ya muda mrefu, huu ni mkutano wa kambi unaoletwa mjini. Kwa mikutano ya muda mrefu, alimaanisha mikutano Kusini katika Uamsho Mkuu wa Pili.

Alimaanisha mara tu mnapokutana kwa ajili ya mkutano wa saa saba jioni, mkutano huo unaweza kuendelea saa nane, saa tatu, saa kumi, saa kumi na moja, usiku wa manane, na kadhalika. Kwa hivyo mikutano mirefu ni kama mikutano ya zamani ya kambi Kusini, lakini sasa unaleta mikutano hiyo mirefu jijini. Mikutano mirefu inamaanisha huangalii saa.

Unasubiri tu kazi ya Mungu ifanyike katika maisha ya watu, kwa hivyo una mkutano kwa muda wote unaohitaji. Kwa hivyo, ni kama kitu kile kile kilichotokea katika mikutano ya kambi Kusini. Ameleta hilo mjini.

Mikutano mirefu sana. Mwingine ulikuwa matumizi ya lugha ya mazungumzo. Charles Grandison Finney alitumia lugha ya mazungumzo, lugha ya watu, ili kuvutia umakini wa watu.

Katika suala hili, labda alikuwa kama Whitefield. Whitefield pia alitumia lugha ya mazungumzo ili kuvutia umakini wa watu. Usitumie lugha ya chuo kikuu cha highfalutin bali jaribu kuvutia umakini wa watu.

Kwa hivyo, angefanya hivyo. Wakati mwingine, lugha ilikuwa kali sana, na pia nakumbuka picha ile tuliyoonyesha Finney hapo awali. Wakati mwingine, lugha hiyo inaelekezwa moja kwa moja kwa kutaniko.

Anawatazama waumini kama wakili, na anabishana kuhusu kesi kama wakili, kesi ya kibiblia kama wakili. Na anakutazama kwa macho hayo yanayotoboa, unajua, na injili inatoka. Kwa hivyo, ni nani angeweza kupinga hilo? Na kwa njia, kwa kawaida alihubiri kwa takriban saa mbili.

Kwa hivyo, kama umezoea mahubiri ya dakika 20, hapana, unaenda kumsikiliza Finney; uko tayari kwa mahubiri ya saa kadhaa. Kwa hivyo, anajadili kesi ya injili kwa saa kadhaa.

Kwa hivyo lugha ya mazungumzo, matumizi ya lugha ya mazungumzo. Hapa kuna kitu ambacho sipendekezi. Charles Grandison Finney anakitumia kama kipimo kipya katika uamsho.

Basi, hiyo ndiyo majina maalum ya watu binafsi katika sala na mahubiri. Kwa hivyo, ikiwa angegundua kwamba kulikuwa na watu binafsi mjini ambao walikuwa wenye dhambi hasa, hasa wenye dhambi wanaojulikana na waliokataliwa na wahalifu na kadhalika. Naam, kuna njia moja ya kuwafikia watu hawa.

Tutawataja watu hawa katika maombi yetu na katika mahubiri. Na angewataja hata wakati wa mahubiri kama wangekuwepo mkutanoni. Kwa hivyo, wangefikiria Finney akikutazama moja kwa moja wakati wa mahubiri na kukutaja, unajua, kama mtu aliyekataliwa.

Loo, neno langu. Kwa hivyo, sina uhakika kama hili ndilo bora zaidi kuliko yote, lakini kwa vyovyote vile, aliona ni jambo zuri kufanya. Watunzeni wale wote waliokataliwa.

Kisha, kungekuwa na mikutano ya uchunguzi, na mikutano ya uchunguzi ingefuata baada ya mahubiri. Watu wangependa, unajua, kuwa na maswali kuhusu injili ya Kikristo na kadhalika. Kwa hivyo, kungekuwa na mikutano ya uchunguzi, na kungekuwa na watu ambao wangepunzwa kuzungumza na watu kuhusu roho zao, wokovu wao, na kadhalika.

Kwa hivyo, mikutano ya uchunguzi ilikuwa muhimu. Matumizi ya kile kinachoitwa benchi la wasiwasi. Kama hujui, kama hujui chochote kuhusu uamsho, ningependa kuona kama hili linasikika kama jambo linalofahamika kwa yeyote kati yenu.

Sawa, benchi la wasiwasi ni nini? Kama angefanya hivyo kama angekuwa akihubiri makanisani, jambo ambalo mara nyingi alifanya, safu ya kwanza, kwa mfano, benchi la kwanza, safu ya viti kanisani, ingeitwa benchi la wasiwasi. Na kisha watu ambao wangepunzwa na uchunguzi kuhusu injili na kadhalika baada ya, baada ya mahubiri, wangepunzwa na wangepunzwa katika benchi hili la wasiwasi. Wangepunzwa hapa mahali hapa, na kisha watu wangepunzwa na kukaa, na wangepunzwa nao kuhusu uzoefu wao wa Kikristo na kuhusu kumjua Bwana na kadhalika.

Sasa, Finney alikuwa na wazo, ingawa. Na wazo lake lilikuwa kuchukua viti hivi, benchi la wasiwasi, na kuvigeuza ili aanze kutumia benchi la wasiwasi kama mahali pa watu kuja na kupiga magoti. Kwa hivyo, watu wangepunzwa mbele, na badala ya kukaa kwenye benchi la wasiwasi, wangepunzwa na kupiga magoti kwenye benchi la wasiwasi au kiti cha rehema, na watu wangepunzwa, na wangepunzwa pamoja nao na kadhalika na uchunguzi na maombi na kuwaongoza kwa Bwana na kadhalika.

Sasa, ninavutiwa tu na swali, je, hili linasikika kama jambo la kawaida kwa mtu yeyote katika chumba hiki? Je, kuna yeyote kati yenu anayetoka katika desturi ambapo

kungekuwa na nafasi katika ibada mwishoni mwa ibada, labda ambapo watu wanaweza kuja na kupiga magoti na kuomba, labda huwezi kuiita benchi la wasiwasi, bali labda kiti cha rehema. Je, kuna yeyote anayeungana na mtu yeyote? Baadhi ya watu wanaoungana na hilo. Kama unatoka katika desturi ya Kipentekoste, hakika ungeona hili.

au kama unatoka kwenye mila ya utakatifu ya Wesley, bila shaka ungeona hili: benchi la wasiwasi au kiti cha rehema au fomu ya toba au mahali pa sala, chochote unachokiita. Kwa hivyo, hutashangazwa na hili. Kama hutokani na mila hiyo, unaweza kushangaa kidogo kama ungeenda kwenye ibada ya Kipentekoste au ibada ya utakatifu ya Wesley kwa sababu kuna uwezekano mkubwa mwishoni mwa ibada, mwisho wa mahubiri, kuna wito wa kuja mbele na kupiga magoti na kuomba na kadhalika.

Kwa hivyo, je, tunamjua nani aliyeanzisha haya yote? Kulikuwa na Wamethodisti kadhaa waliotumia hili, lakini ni Finney aliyeanzisha hili. Huyu alikuwa Mfini uamsho, aina fulani ya kipimo kipya. Kwa hivyo, hii ndiyo njia ya Finney ya kushughulika na watu wanaotaka kujifunza kuhusu Bwana na kadhalika.

Kwa hivyo, matumizi ya benchi la wasiwasi. Nitamaliza tu hili kabla sijakupa mapumziko na matumizi ya wanawake wanaoshuhudia na kuomba hadharani. Hili ni jambo jipya.

Sasa, Wesley ametumia hili, lakini Finney pia anatumia hili, na hili limekuwa muhimu sana kwa mikutano ya Finney. Wanawake hawa hawajawekwa wakfu bado kwa sababu madhehebu hayawawekei wakfu wanawake, lakini Finney alikuwa ameshawishika kwamba wanawake wanapaswa kuwa na nafasi katika mikutano ya hadhara katika suala la kuhubiri na kuomba. Sasa, hili lilikuwa jambo la kushangaza kwa Wakristo wengine wengi sana kwa sababu hawakuwahi kuona hili hapo awali.

Hawakuwahi kushuhudia hili hapo awali; unafanya nini kuwaruhusu wanawake kuomba na kusali, kuomba na kuzungumza hadharani? Hatua hii mpya ilikuwa ngumu sana kwa watu wengi kuchukua, lakini hizi zinaitwa hatua zake mpya za uamsho. Bila shaka.

Hili ni moja zaidi hapa. Na hilo ni kundi la wafanyakazi wanaotembelea nyumba. Makundi ya wafanyakazi yangetoka na kutembelea nyumba baada ya mikutano ya uamsho, na watu wangetoa majina na anwani zao, na kadhalika.

Na hilo lingefuatiwa siku iliyofuata na watu kutembelea majumbani na kuwatembelea watu ambao, unajua, walikuja kwa Bwana na kuzungumza na familia zao na kadhalika. Huenda unafahamu hili kama njia ya uamsho, lakini hili lilikuwa kipimo kipya muhimu sana kwa Finney na uamsho wa Finney. Kwa hivyo, hatua mpya katika uamsho, cha kwanza cha kitheolojia, ni muhimu sana kwa sababu kuna

mabadiliko makubwa ya kitheolojia yanayotokea katika Ukristo wa Marekani sasa mbali na Ukalvini kuelekea Uarminian.

, na kisha mambo haya yote yalitokea, , wakati wa uamsho. Kwa hivyo, acha niishie hapo kwa dakika moja tu. Hatua mpya za uamsho ni mihadhara kuhusu uamsho wa dini.

Je, kuna maswali yoyote kuhusu hatua mpya, kuhusu mihadhara yake, kuhusu athari? Maswali yoyote hapa? Kwa hivyo ndio, ni sehemu ya kitabu chake. Ndiyo. Sehemu ya kitabu.

Kwa hivyo, ungeweza, ungeweza, unapowahi kusoma kitabu, ungeona haya. Ndiyo. Nilichagua yale muhimu zaidi kutoka kwenye kitabu.

Ndiyo. Kitu kingine. Lazima nikupumzishe Jumatatu asubuhi.

Kwa hivyo mapumziko ya sekunde tano. Tutaendelea hapa. Sawa.

Bado tunamzungumzia Charles Grandison Finney. Sawa. Sasa, Charles Grandison Finney, bado tuko naye.

Na kisha tunachofanya ni kupata sifa za, za uinjilisti kwa kuangalia maisha na huduma yake. Tunagundua kitu hiki kinachoitwa uinjilisti ni nini kwa kukiangalia kijiografia. Kwa hivyo uko nami katika hilo.

Kwa hivyo, sawa. Jambo lingine kuhusu Charles Grandison Finney. Charles Grandison Finney na wengine walianza kile kilichoitwa vyama vya kujitolea.

Kwa hivyo, kutoka kwa uamsho huu kulitoka vyama vya kujitolea. Kwa hivyo, wacha nizungumzie kuhusu vyama vya kujitolea, ambavyo pia vilikuwa sifa ya kile tunachokiita uinjilisti. Kwa hivyo, sawa.

Jambo la kwanza kuhusu vyama vya hiari linaweza kuwa kukusanyika pamoja kwa ajili ya misheni, kwa mfano, kwa sababu hiyo ilikuwa aina kubwa zaidi ya kipengele cha vyama vya hiari katika karne ya 19. Inaweza kuwa kukusanyika pamoja kwa ajili ya mambo mengine, lakini kukusanyika pamoja kwa ajili ya misheni, ama misheni za nyumbani au misheni za nje ilikuwa muhimu sana. Sawa.

Vyama vya hiari. Sawa. Jambo la kwanza kuhusu vyama vya hiari lililosaidia sana ni kwamba viliwaunganisha Waprotestanti.

Waprotestanti wangeweza kuhisi wametengwa kidogo katika madhehebu yao wenyewe. Kwa hivyo, mimi ni Mbatisti. Hili ni kanisa langu la Kibatisti.

Na sijui, unajua, sijui Wapresbiteri wowote, au sijui Wamethodisti wowote, au sijui Waadventista wowote au chochote kile. Kile ambacho vyama hivi vya hiari vilifanya ni kuwaleta Waprotestanti pamoja, ambao walikuwa wametengana. Kiliwaleta pamoja kwa sababu za kawaida.

Waprotestanti walianza kujifunza kwamba Uprotestanti ni mkuu kuliko dhehebu lao tu. Somo natumaini umejifunza, Waprotestanti wowote huko nje, natumaini umejifunza kwamba kanisa la Kikristo ni kubwa kuliko dhehebu lako tu. Kwa hivyo, hii iliwaunganisha watu kwa njia nzuri sana.

Pili, hizi zinasisitiza kuhubiri, na kisha, jamii hizi za hiari zinasisitiza mafundisho ya kile kinachoitwa ukarimu usio na nia. Mafundisho ya ukarimu usio na nia. Hiyo ni aina ya cheo rasmi tunachokipa mafundisho hayo.

Hili likawa fundisho la kawaida miongoni mwa wainjilisti au watu wanaojiita wainjilisti. Sawa. Fundisho hili linamaanisha nini? Fundisho hili linamaanisha kwamba baada ya kuongoka na kuja kwa Bwana, unaondokana na ubinafsi.

Ubinafsi kwa wainjilisti katika dhambi kubwa, kuishi kwa ajili yako mwenyewe. Kwa hivyo, unahama kutoka ubinafsi hadi maisha ya kutokuwa na ubinafsi, maisha ya kuwahudumia wengine. Ukarimu usiojali ni hivyo tu, unahama kutoka ubinafsi hadi kutokuwa na ubinafsi.

Tunatumaini kwamba hilo litaonekana wazi kwa kila mwamini baada ya mwamini kuongoka. Jambo la tatu kuhusu jamii za hiari ni kwamba wanataka kusisitiza uongofu au upya au kuhesabiwa haki kwa imani, lakini wanataka kusisitiza kama maisha yaliyobadilishwa. Uongofu ni maisha yaliyobadilishwa.

Uongofu ungepaswa kukubadilisha kabisa ili uweze kuishi maisha haya ya ukarimu usio na nia. Sasa, maisha yaliyobadilishwa, neno ambalo kwa kawaida tunatoa kwa ajili yake, ni neno ambalo Finney angetumia, na hilo ndilo neno utakaso au neno utakatifu. Kwa hivyo, jamii za kujitolea zinasisitiza kwa kuingia katika ukarimu usio na nia, jamii za kujitolea zinasisitiza maisha ya utakatifu, maisha ya utakaso.

Sawa. Sina hii kwenye PowerPoint, lakini hofu kubwa zaidi ya Finney kutoka kwa Wesley, na kisha Finney anaizungumzia, Moody anaizungumzia, hofu kubwa zaidi waliyokuwa nayo ilikuwa kwamba watu wangemjia Kristo na kisha miaka 30 baadaye, hayo ndiyo maisha ambayo watu wangukuwa bado wanaishi. Hiyo ndiyo ilikuwa hofu yao.

Miaka thelathini baadaye, miaka 40 baadaye, miaka 50 baadaye, watu hawangejua chochote zaidi kuhusu injili. Hawangejua chochote zaidi kuhusu kuishi maisha ya kujitolea. Hawangejua chochote zaidi kuhusu utakatifu.

Hawangejua chochote zaidi kuhusu kumfuata Yesu. Hawangejua chochote zaidi kuhusu Biblia au sala au kanisa. Na hiyo ndiyo ilikuwa hofu yao kubwa zaidi.

Na walijaribu kuendelea kuwaambia watu kwamba unapoongoka, haya si maisha yako tena. Haya ni maisha yako. Unaelekea kwenye kitu kikubwa kuliko wewe mwenyewe.

Na unaelekea kuimarisha taswira ya Kristo katika maisha yako na kadhalika. Kwa hivyo aina hiyo ya kupendezwa na maisha yaliyobadilishwa ilikuwa muhimu sana. Sawa.

Kipengele cha nne cha vyama hivi vya kujitolea ambacho tayari tumekizungumzia, na nilisema ningekitaja mara chache, lakini kazi ya kanisa si kuhubiri au kufundisha tu. Kazi ya kanisa pia iliifanya jamii upya. Ni kutengeneza upya.

Inaleta utaratibu wa haki katika ulimwengu tunaishi. Na ikiwa hiyo inamaanisha kupigania ukombozi wa watumwa, na iwe hivyo. Hiyo ndiyo kazi ya injili kuhusu jamii hizi za kujitolea.

Ikiwa hiyo ina maana ya usawa kwa wanawake na wanaume katika elimu, na iwe hivyo. Hiyo ndiyo kazi ya injili. Kwa hivyo, vyama hivi vya kujitolea vilisisitiza kweli kwamba kazi ya kanisa si kuhubiri na kuinjilisha tu, bali kazi ya kanisa pia ni kuibadilisha jamii na kuibadilisha utaratibu wa kijamii.

Kwa hivyo hilo linakuwa muhimu sana kwa kile kinachoitwa vyama hivi vya kujitolea. Sawa. Sasa, jambo moja la mwisho tunalotaka kutaja ni Finney na maisha na huduma yake.

Na hiyo ni kusema, nitatoa nukuu tu, kisha nitarudia. Loo, na kwa njia, bila shaka, aliandika mengi zaidi ya Mihadhara kuhusu Uamsho na Dini. Kwa hivyo, anajulikana kwa mahubiri yake, mafundisho yake, uandishi wake, utawala wake wa Chuo cha Oberlin, na kadhalika.

Hapa kuna nukuu ili kutupatia hisia ya maisha yake. Finney ni mtu muhimu sana katika historia ya Marekani kwa kiwango chochote kile. Uamsho wake ulikuwa nguvu kubwa katika msukumo unaoongezeka wa kupinga utumwa na katika kuibuka kwa uinjilisti mijini.

Kwa hivyo, umuhimu wa Finney. Anaanzisha kweli uinjilisti. Na kwa maisha yake, huduma na theolojia, uinjilisti unajulikana.

Kwa hivyo, anajulikana sana hadharani. Hajulikani tu na watu wa kanisani, anajulikana na umma kwa ujumla. Na anachofanya kinajulikana na umma kwa ujumla.

Yeye ni mwanatheolojia wa umma. Acha nione kama nina jambo lingine lolote kuhusu yeye kuhusu jambo hili moja tu. Ndiyo, nadhani, sawa.

Sawa, huyu hapa Charles Grandison Finney. Mtu muhimu sana, sana, sana. Huenda akawa wa kwanza kwenye orodha yetu katika Ukristo wa Marekani katika suala la kubadilisha kanisa na utamaduni mpana.

Naam, bila shaka, angekuwa katika 10 bora hivi. Sawa, kuna neno lolote kuhusu Finney? Kuna neno lolote kuhusu yeye na yeye ni nani, anafanya nini, kwa nini anafanya hivyo? Je, tuko sawa na Finney? Ibariki mioyo yenu. Sawa.

Sawa, tufanye hivyo; angalau tuanze na Dwight L. Moody. Dwight L. Moody. Ningelazimika kupitia haya tena.

Kupiga makofi kidogo, hakuna shida. Ukarimu usiojali, Chuo cha Oberlin, Mfalme wa Antwerp. Lo, Dwight L. Moody.

Sawa, twende kwa Dwight L. Moody. Huyu ndiye mtu wa pili atakayeunda uinjilisti nchini Marekani. Bwana, Carter.

Naam, miongoni mwa kumi wa kwanza, ningesema, kama ningelazimishwa, kama mtu angenilazimisha kusema, ni nani watu kumi muhimu zaidi katika kozi hii? Angelazimika kuwa hapo. Kwanza kabisa, ni kwa ajili ya kubadilisha theolojia katika utamaduni wa Marekani na kusaidia kupanga upya kazi ya kanisa kama si uinjilisti tu bali pia kijamii, kurekebisha utaratibu wa kijamii. Namaanisha, alikuwa akizungumzia hilo, ikiwa ni pamoja na ukombozi, usawa wa wanawake, na kadhalika.

Kwa hivyo, alitimiza mengi, nadhani unaweza kusema. Na alijulikana sana, kama vile Whitfield alivyojulikana sana alipokuwapo. Finney alijulikana sana katika utamaduni wa jumla.

Kuna kitu kingine chochote kuhusu Finney? Sawa, tuanze. Angalau tutaanza na Dwight L. Moody. Sawa, kwanza kabisa, hizi hapa tarehe zake na mahali pa kuzaliwa.

Mahali alipozaliwa ni muhimu sana. Kwa hivyo, unataka kuzingatia hili kwa sababu litakuwa muhimu kwa maisha yake yote. Na liko Northfield, Massachusetts.

Kwa hivyo tafadhali kumbuka mahali pa kuzaliwa Moody, Northfield, Massachusetts. Hapo ni mahali tunapotaka kukumbuka katika historia ya Wakristo wa Marekani. Sawa, kwa hivyo yuko hapo, 1837, Northfield, Massachusetts.

Sawa, maisha magumu. Baba yake alifariki akiwa na umri wa miaka minne tu. Kwa hivyo, mama yake aliachwa naye, na nadhani alikuwa na ndugu wengine wanane ikiwa nakumbuka vizuri.

Lakini ilikuwa maisha magumu kidogo na iliacha familia katika aina fulani ya mgogoro wa kifedha. Lakini jambo unalotaka kuzingatia hapa ni kwamba baba yake na mama yake walikuwa Wayunitariani. Kwa hivyo, alizaliwa, Dwight L. Moody, alizaliwa katika familia ya Wayunitariani.

Na hadi kufikia umri wa miaka yake ya ujana au zaidi, ndivyo alivyojua tu. Alijua tu dini ya Wayunitariani. Hakujua chochote kuhusu kile ambacho tungekiita Ukristo wa Orthodox au Ukristo wa Kiinjili.

Kwa hivyo , kwa namna fulani, alikuwa na mambo kadhaa alipokuwa mdogo, na ilibidi ayashinde. Lakini moja ni maisha yasiyo na baba katika familia na familia inayojitahidi kifedha. Lakini pia hakuna ufahamu wa injili, hakuna ufahamu wa Ukristo wa Orthodox, hakuna ufahamu, ni Unitariani tu, aina ya Unitariani wa jina moja.

Kwa hivyo ndivyo, huo ulikuwa mwanzo wa maisha yake. Hivyo ndivyo yote yalivyoanza. Sawa, sasa jambo lingine kuhusu Finney.

Finney alipokuwa na umri wa miaka 17, sijui ni nini kilimsukuma kufanya hivi. Ilikuwa ni wakati tu maishani mwake. Finney aliamua kwamba angeondoka Northfield, aiache familia, na kuhamia Boston.

Kwa hivyo, kuhusu kuhamia Boston, samahani. Je, nilisema Finney? Moody, Moody, Moody, Moody, Moody. Sawa, Finney, tumemaliza na Moody. Moody anaamua kuhamia Boston akiwa na umri wa miaka 17.

Sawa. Ana mjomba huko Boston ambaye anaendesha duka la viatu. Na mjomba alikuwa na mtu katika duka la viatu anayeitwa Edward Kimball anayemfanyia kazi.

Sawa, kwa ufupi sana kuhusu Edward Kimball. Edward Kimball alikuwa mwalimu wa shule ya Jumapili. Moody anafanya kazi kwa mjomba wake Moody, na Moody anaanza kufanya kazi katika duka hilo.

Edward Kimball, mwalimu huyu wa shule ya Jumapili, kwa kukiri kwa Moody mwenyewe, alikuwa Edward Kimball aliyemwongoza Moody kwa Bwana. Alikuwa Edward Kimball aliyemtambulisha Moody kwa injili ya Kikristo, mwalimu huyu mwaminifu wa shule ya Jumapili. Kwa hivyo, Edward Kimball anaelewa hilo, kwa njia fulani, jinsi hilo lilivyokuwa muhimu.

Sawa, sasa hapa kuna bamba ambalo watu hupita huko Boston kila siku. Ningesema maelfu ya watu hupita karibu na bamba hili. Hakuna mtu anayesimama kulisoma isipokuwa kundi langu.

Tulipotembea kupitia Boston, tulisimama ili kuisoma. Na kisha kila mtu aliyetuzunguka anajiuliza, tunafanya nini tukisimama pale tukizuia trafiki na kusoma bamba hili? Je, kuna yeyote kati yenu aliyeona bamba hili? Unaweza kukiri ikiwa wewe... Je, kuna yeyote kati yenu aliyeona bamba hili? Je, kuna yeyote kati yenu anayejua bamba hili liko wapi? Je, umewahi kwenda Boston, na hujaona bamba hili? Ibarikiwe mioyo yenu. Hii inawezaje kuwa hivyo? Hii ingewezekanaje? Angalia inavyosema: DL Moody, mwinjilisti Mkristo, rafiki wa mwanadamu, na mwanzilishi wa Shule za Northfield, tutazungumzia hilo baadaye, aliongoka kuwa Mungu katika duka la viatu kwenye tovuti hii, Aprili 21, 1855.

Kwa hivyo, hapa kuna bamba ambalo watu hupita kila siku, ikiwa ni pamoja na baadhi yenu ambao mmepita karibu na bamba hilo na hamkuliona. Naam, mtaona bamba hili kwa sababu tutawaonyesha hili. Kwa hivyo hapa, Boston, duka la viatu, Edward Kimball, anakuja kwa Bwana katika jiji la Boston.

Ikulu ya Uingereza iko nje kidogo ya barabara kutoka Ikulu ya Uingereza. Ukitembea kwenye Njia ya Uhuru, unafika mahali ambapo kuna duka la kuvutia sana lenye birika la chai lililokuwa nje ya duka. Je, unaweza kufikiria birika la chai? Kibirika hicho cha chai kiliwekwa hapo yapata mwaka 1850 hivi kwa sababu kilikuwa duka la chai, na kilitaka watu wajue kwamba hicho kilikuwa duka la chai.

Kisima hicho cha chai bado kimening'inia hapo. Unajua kisima hicho cha chai kiko wapi? Sawa. Ukienda kulia kwa kisima hicho cha chai upande ule wa barabara, utafika kwenye bamba hili kabla ya kufika Ikulu ya Uingereza.

Kwa hivyo, hiyo hapo. Tutaiona. Yeyote atakayeenda nami, tutaiona hii.

Utapiga picha za kitu hiki kwenye safari yetu ya shambani kwa sababu hutaki kukikosa. Ni muhimu sana. Sawa.

Kwa hivyo, huyo hapo. Sasa ameongoka na kadhalika. Kwa hivyo, anaamua kujiunga na kanisa.

Sasa ameongoka, anapaswa kujiunga na kanisa. Kwa kifupi, ana shida kujiunga na kanisa, lakini hatuna muda wa kuingia katika hilo leo. Kwa hivyo, tutaingia katika hilo Jumatano.

Sawa. Uwe na siku njema. Tutaonana Jumatano.

Na kisha chuo kinakupa takriban wiki moja na nusu ya mapumziko kwa sababu wanakuhurumia sana.

Huyu ni Dkt. Roger Green katika mafundisho yake kuhusu Ukristo wa Marekani. Hii ni kipindi cha 15, Uinjilisti katika karne ya 19, Finney na Moody.